

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі

М.Х. атындағы Тараз университеті. Дулати

БЕКІТІЛДІ
Факультет деканы
«Дене шынықтыру және
алдыңқы әскери дайындық»
Нурпеисов М.К.
"29" 08 2025 ж.

ТҮЛЕК МОДЕЛІ

білім беру бағдарламасы бойынша

**6B01405 – «Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәні мұғалімдерін
даярлау»**

Тараз 2025

МАЗМҰНЫ

Кіріспе

1. Білім беру бағдарламасының бітірушілер моделінің құрамдас бөліктері
- 1.1 Білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеттері
- 1.2 Магистратураның кәсіби қызметі
- 1.3 Бітірушінің кәсіби қызметінің объектілері
- 1.4 Бітірушінің кәсіби қызметінің түрлері
- 1.5 БӨ аяқталғаннан кейін түлек орындай алатын мамандықтар тізімі
- 1.6 Жалпы және кәсіптік құзыреттер

Кіріспе

Бітіруші модельді әзірлеу Болон процесінің негізгі бағыттарын жүзеге асырудың алғышарты және қазіргі еңбек нарығының талабы болып табылады. Дипломдық модель белгілі бір саладағы белгілі дәрежедегі (лауазымды) маман орындауға қабілетті кәсіби міндеттерді көрсетеді.

Университет мақсатты кадрлық саясатты жүргізеді және еңбек нарығында сұранысқа ие бакалавриат студенттерін бітірушілерді даярлау сапасын қамтамасыз ету үшін материалдық-техникалық базаны жүйелі түрде жақсартады; кәсіби даму мен өсуге дайын; өзгермелі әлеуметтік-экономикалық жағдайларға бейімделу; және әлеуметтік және кәсіби мобильді.

6B01407 – «Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау» бакалавриат бағдарламасының нормативтік құқықтық базасы келесі құжаттарға негізделеді:

«Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (08.01.2021 ж. өзгертулер мен толықтырулармен).
https://online.zakon.kz/document/?doc_id=30118747#pos=1876;-54

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2022 жылғы 20 шілдедегі No 2 бұйрығымен бекітілген Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты (01.01.2023 ж. редакциясы, Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2023 жылғы 19 қаңтардағы № 21 бұйрығы).

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2018 жылғы 30 қазандағы No 595 бұйрығымен бекітілген Тиісті үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидалары (Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2022 жылғы 18 қарашадағы № 145 бұйрығының редакциясымен). <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V1800017657>

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2015 жылғы 20 наурыздағы No 137 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламалары бойынша қашықтықтан оқытуды қамтамасыз ету бойынша білім беру ұйымдарына қойылатын талаптарды және қашықтықтан оқыту бойынша оқу процесін және онлайн оқыту нысанында оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2015 жылғы 20 наурыздағы № 202, № 202 және № 202 өзгерістерімен, толықтыруларымен. <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V1500010768> кредиттік оқыту технологиясын пайдалана отырып оқу процесін ұйымдастыру (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2022 жылғы 23 қыркүйектегі No 79 бұйрығымен, өзгертулер мен толықтырулармен) <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V1970>

1. Білім беру бағдарламасының дипломдық моделін әзірлеуге арналған компоненттер

Білім беру бағдарламасының дипломдық моделін әзірлеудің негізгі құрамдас бөліктері 6B01407 – «Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау» білім беру бағдарламасының мақсаттары мен міндеттері, оның көлемі, материалдық-техникалық базасы және кәсіптік қызмет түрлері, бітірушілер жалпы білім беру бағдарламасы мен кәсіптік білім беру бағдарламасына сәйкес кәсіптік білім беру бағдарламасын аяқтағаннан кейін орындай алатын кәсіптердің тізбесі туралы ақпаратты қамтиды.

1.1 Білім беру бағдарламасының мақсаттары мен міндеттері

Қазіргі заманғы орта білім берудің жаңартылған мазмұнына, сондай-ақ еңбек нарығының талаптарына сәйкес білім беру ұйымдарының үнемі өзгеріп отыратын әлеуметтік-экономикалық жағдайында сабақ беруге, алғашқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндерін инновациялық деңгейде оқытуға қабілетті, әлеуметтік-мәдени дамыған, кәсіби құзыретті бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндерінің мұғалімдерін даярлау.

1.2 Түлектердің кәсіби қызметі

ОП 6B01407- «Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау» мамандығы бойынша білім беру бакалаврының кәсіби қызметі білім беру саласында.

1.3 Бітірушінің кәсіби қызметінің объектілері

«Бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру мұғалімдерін даярлау» бағдарламасы бойынша білім беру бакалаврының кәсіби қызметінің объектілері:

- орта білім беру мекемелері: жалпы білім беретін мектептер, мектеп-интернаттар, гимназиялар, лицейлер;
- кәсіптік оқу орындары;
- білім беру органдары;

1.4 Түлектердің кәсіби қызметінің түрлері

Қазақстан Республикасының 2020 жылғы ОКЕД Азаматтық кодексіне сәйкес БП түлектері Қазақстан Республикасының экономикасында келесі тауашаларды иеленеді:

- 85.31.0 – Орта білім беру ұйымдары;
- 85.32.1 - кәсіптік білім беру ұйымдары;
- 85.32.2 - орта арнаулы білім беру ұйымдары;
- 85.51.0 - Спорт және сауықтыру саласындағы білім
- 85.59.2 - Ұлттық компаниялар мен олардың еншілес ұйымдары ұсынатын білім беру түрлері;
- 85.59.9 - Басқа топтарға кірмейтін басқа оқу іс-шаралары;
- 85.60.1 - Ұлттық компаниялар мен олардың еншілес ұйымдары ұсынатын білім беру саласындағы қызметті қолдау;
- 85.60.9 – Білім бөлімдері мен басқармалары;

1.5 Түлек БӨ аяқтағаннан кейін орындай алатын мамандықтар тізімі

01-2017 жылғы Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер жіктеуішіне сәйкес келесі мамандықтар тобы таңдалды:

- 2331-001 Білім беру мұғалімі, колледж;

2334-0-047 Дене шынықтыру және спорт мұғалімі, колледж
2335-1-002 Әлеуметтік ғылымдар мұғалімі, колледж;
2350-9-004 Орта мектеп мұғалімі (басқа пәндер), Орта мектеп;
2371-2-001 Жалпы білім беру бағдарламасын әзірлеуші;
2371-4-002 Мектеп инспекторы (гимназиялар, лицейлер, техникумдар, колледждер);
2371-7-001 Кәсіби бағдарламалар әдіскері;
2371-9-002 Жалпы білім беру әдіскері;
2375-0-023 Педагог (дайындау, қайта даярлау және біліктілігін арттыру);
2379-1-004 Білім беру жөніндегі кеңесші;
2379-1-005 Кәсіби кеңесші
2379-9-006 Тәрбиеші (жалпы профиль);
2422-2-006 Персоналды даярлау жөніндегі маман;
2422-2-008 Персоналды дамыту жөніндегі маман;

1.6 Жалпы және кәсіптік құзыреттер

Жалпы және кәсіптік құзыреттіліктер оқытудың нәтижесі ретінде курсты немесе пәнді аяқтағаннан кейін алынатын және талаптарды көрсететін білім, білік және дағдылар болып табылады.

Жалпы құзыреттер

Тәуелсіз қазақ мемлекеттілігінің қалыптасу кезеңдері туралы білімдерін көрсету, мәдениетаралық диалогтың практикалық әлеуетін және рухани мұраға ұқыпты қатынасын анықтау, қазақ болмысы мен патриотизмін қалыптастырудағы тарихи білімнің іргелі рөлін негіздеу, болмыстың, білімнің, құндылықтардың, бостандық пен өмірдің мәнінің ең жалпы философиялық мәселелеріне бағыт беру, азаматтың мәдениетін қалыптастыру және болашақтағы әлеуметтік құбылыстарды сараптау; қазіргі қазақ қоғамындағы модернизация процестерінің мәні мен ерекшеліктерін түсіну, қазақ тілінің философиялық негіздерін түсіну қазақ философиясын зерттеу арқылы қазақ халқының іргелі этикалық қағидалары мен құндылықтарының және оның ұлттық дүниетанымының бірегейлігі мен бірлігі. Түркі дәуірінен бастап Алаш көсемдері заманына дейінгі бүкіл тарихи кезеңдегі қазақ халқының рухани тұтастығы (бірлігі) мен сабақтастығын түсіну; қазақ халқының ұлттық дүниетанымының тарихи-философиялық, рухани, мәдени бастаулары мен мазмұнын түсіну; олардың қоғамымыздың қазіргі даму кезеңінде өзекті болып отырған ұлттық бірегейлікті сақтау мен нығайтудағы маңызын көрсету және ашу.

Кәсіби құзыреттер

Білімдер: алғашқы әскери дайындық пен дене тәрбиесінің тұжырымдамалық-теориялық негіздерін, олардың педагогикалық ғылымдар мен құндылықтардың жалпы жүйесіндегі орны мен рөлін, даму тарихы мен қазіргі жағдайын; алғашқы әскери дайындық пен дене тәрбиесінің эксперименттік негіздері; нақты саланың (пәндердің, білім беру салаларының) теориялық тұжырымдамаларымен интеграциялық мектеп дидактикасының классикалық принциптері; психологиялық-педагогикалық ғылымдардағы жаңа жетістіктер; дәстүрлі технологиялар мен дидактикалық оқыту құралдары, соның ішінде АКТ; жасөспірімдердің физиологиялық және психологиялық ерекшеліктерін; саралап және кіріктіріп оқытудың педагогикалық технологиялары, дамыта оқыту, оқытудағы құзыреттілік тәсілдің ерекшеліктері мен ерекшеліктері; оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту және олардың тілдік құзыреттіліктерін дамыту әдістері; коммуникативті, ақпараттық, құқықтық, экологиялық және кәсіби құзыреттіліктерді дамыту принциптері мен әдістері; оқу-тәрбие процесінің жаңа үлгілері мен стратегияларын жобалау үшін педагогикалық мақсат қою әдістері; мектеп, орта білімнен кейінгі және жоғары білім берудің интеграциясы мен сабақтастығы принциптері мен тетіктері;

Меңгерген дағдылары мен іскерліктері: жалпы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндері бойынша білім жүйесін меңгеру; бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндеріне қызығушылықты қалыптастыру әдістемесі; алғашқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндері бойынша білімдерін күнделікті өмірде

жобалау үшін педагогикалық мақсат қою әдістері; мектеп, орта білімнен кейінгі және жоғары білім берудің интеграциясы мен сабақтастығы принциптері мен тетіктері;

Меңгерген дағдылары мен іскерліктері: жалпы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндері бойынша білім жүйесін меңгеру; бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндеріне қызығушылықты қалыптастыру әдістемесі; алғашқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндері бойынша білімдерін күнделікті өмірде пайдалану; белгілі бір балаға сәйкес оқыту стратегиясын қолдана отырып, оқу, оқыту және оқушылардың мінез-құлқын басқару стратегияларының кең ауқымы; оқушылардың бойында пәндік дағдылар мен дағдыларды дамыту әдістері; бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндері бойынша қазақ (орыс) тілінде сабақ жүргізудегі жеке дағдылары; мемлекеттік қорғаныс саясаты саласындағы құбылыстар мен процестерді талдау үшін бастапқы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндері бойынша білімдерін қолдану; жалпы әскери дайындық және дене шынықтыру пәндері бойынша күтілетін нәтижелерге қол жеткізу үшін оқу мақсаттарын тұжырымдау; пәндер бойынша сабақтарда оқушылардың оқу нәтижелерінің жетістіктерін критериялды (қалыптастырушы және жиынтық) бағалаудың және тіркеудің әртүрлі стратегияларын қолдану Бастапқы әскери дайындық және дене тәрбиесі; әрбір оқушының жеке қабілеттерін ескере отырып, жеке оқу жолын анықтау және олардың жалпы әскери және дене дайындығы бойынша дағдыларын дамытуға ынтымақтасу; оқуға және ынтымақтастыққа, оның ішінде электрондық оқытуға қызығушылықты оятатын оқыту мен оқытудың оңтайлы құралдарын, нысандарын, әдістері мен әдістерін пайдалана отырып, жалпы әскери дайындық және дене шынықтыру бойынша сабақтар мен сабақтар топтамаларын өткізу.

Тұтынушының (студенттің) білім беру бағдарламасын іске асырудан үмітін қанағаттандыру критерийі түлектерді барынша жұмысқа орналастыру болып табылады.

«Бастапқы әскери дайындық»
кафедрасының меңгерушісі

 Сейтжанов Д.С.

«Бастапқы әскери дайындық» кафедрасының отырысында талқыланды.

2025 жылғы 29 тамыздағы No1 хаттама